

Návod na pěstování jabloní

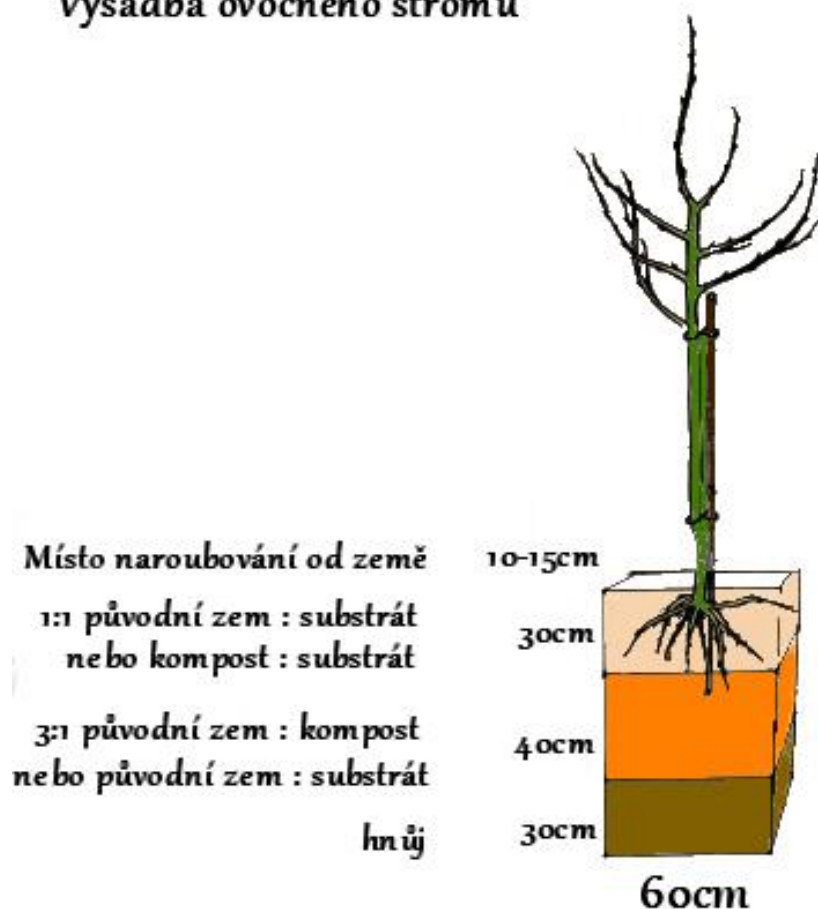

Pakliže již máte vybranou příslušnou podnož jabloně, a víte tak, zda budete pěstovat jabloň ve formě zákrsku, vřetena, jako sloupovitou, či ve formě klasického tvaru, je nutné věnovat pozornost správné výsadbě a především řezu tohoto ovocného stromu.

Výsadba a substrát:

Vybíráme slunná a teplá stanoviště, nejlépe orientovaná na jižní stranu, s půdou dostatečně bohatou na živiny, lehkou, dobře propustnou, vlhkou, ale nepřemokřenou. Jabloně preferují půdu s neutrální až mírně kyselou reakcí. Důležité je si předem připravit místo výsadby. Vykopeme jámu cca 1mx60cm, v případě těžkých jílovitých půd 80x80x100. Vybranou půdu upravíme dle potřeby - do těžší přidáme písek, do příliš lehké zase zem hlinitou. Přidáme také odleželý hnůj, či zahradní substrát, který již obsahuje potřebná hnojiva. Před samotnou výsadbou odstraníme odumřelé kořeny stromku a namočíme jej do vody (dvě hodiny by měly být postačující, delší doba nevádí), při jarní výsadbě provedeme základní řez (viz. odstavec "Řez"), při podzimní ponecháme řez až na jaro. Většina mladých stromků potřebuje v prvních letech svého života potřebnou oporu (některé po celý život). Připravíme si proto kůl, který zatlučeme do již vyhloubené jámy. Poté dřevinu svisle vložíme a přihazujeme zeminu. Aby se půda dostala dobře i pod kořeny, stromek nadzvedneme a lehce s ním zatřese. Poté dohážeme, ušlapeme, a nakonec připevníme strom ke kůlu. Nezapomeneme důkladně prolít zhruba 15 litry vody. Po vsáknutí můžeme ještě místo výsadby zamulčovat kůrou či listím.

Výsadba ovocného stromu

Rozestupy při výsadbě:

Dle vybrané podnože zvolíme také dostatečné rozestupy mezi jednotlivými stromy:

štíhlá vřetena: vysazujeme do řad vzdálených od sebe cca 3-4metry, rozestupy mezi jednotlivými stromy by měly být 0,8-1,8m

zákrsky: dle odrůdy a podnože vysazujeme do sponu 3-4m x 2,5-3m. Do řad s rozestupy 3,5-4,5m a s rozestupy jednotlivých stromů 2,5-3,5m

čtvrťkmeny: vysazujeme do sponu 4-5m x 3-4m, v řadách 4,5-5m od sebe a s rozestupy jednotlivých stromů 2,5-3,5m

Hnojení:

Důležité pro správnou prosperitu jabloně je dodávání potřebných živin, jako je dusík, vápník, fosfor, draslík a hořčík. Draslík a fosfor můžeme přidat do zeminy již před samotnou výsadbou, a poté přidávat s dalšími živinami v průběhu vegetace. Dusík aplikujeme hlavně na jaře, na podzim se snadno splavuje do půdy. Nejsnazší pro běžného spotřebitele je přidání NPK na podzim, a poté znovu na jaře. Rovněž se snažíme doplňovat humus do půdy. Nejlepší hnojení ovšem zajistíme dobře odleželým kompostem.

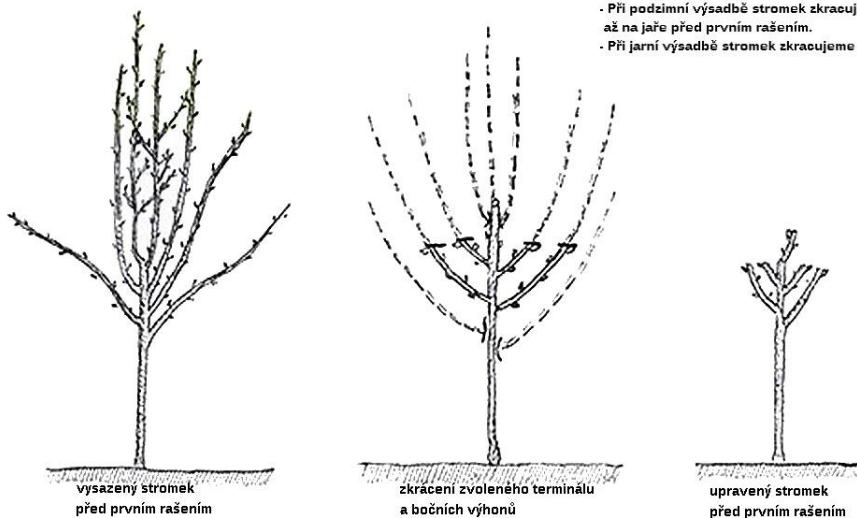
Zálivka:

V době prokořeňování zálivce věnujeme zvýšenou pozornost a také při výsadbě do příliš písčitých půd - zde je pravidelná zálivka dokonce nutností.

Řez:

Řez po/před výsadbou: vybereme si hlavní terminál a základní 4 boční výhony (na každé straně 2) - ty zkrátíme na 4-6 ok, tak aby směřovaly ven z koruny. Terminál poté přizpůsobíme bočním výhonům tak, aby je přesahoval cca o 10cm. Sloupovité jabloně nevyžadují žádný řez (případně zkrátíme nadbytečné větvičky).

- Při podzimní výsadbě stromek zkracujeme až na jaře před prvním rašením.
- Při jarní výsadbě stromek zkracujeme ihned.

Letní řez: provádí se zakracování nebo zaštipování letorostů, které mají podpořit lepší tvorbu pupenů. Lze také odstranit nadbytečné letorosty, nicméně tento řez se provádí nejčastěji v zimě.

Zimní řez: provádí se v lednu až v dubnu

výchovný řez: tento řez za cíl především založit a tvarovat nově vznikající korunku. V 1.roce od výsadby ponecháváme hlavní terminál a tři až čtyři rovnoměrně rozložené boční větve (viz. řez po/před výsadbě).

Ve 2. roce odstraňujeme přebytečné konkurenční větve. Zároveň vybereme nejslabší větev a zkrátíme ji zhruba o polovinu. Čím je růst slabší, tím hlouběji řežeme. Poté ve stejné úrovni zkrácené větve upravíme i ostatní základní výhony vždy na pupen směřující ven z korunky. Terminál opět zkrátíme tak, aby převyšoval základní větve o 1/4 až 1/3 délky. Snažíme se dodržovat patřičný úhel tak, aby větve nebyly příliš blízko, ale ani příliš daleko od kmínku.

Ve 3. roce postupujeme stejně jako v roce druhém, nicméně neřežeme tak hluboko a ponecháváme i slabší obrostové větve (ty však musejí být kratší než základní větve).

Ve 4. roce je postup opět stejný, jen u těch větví, kde se již objevují první květy řez ještě více omezíme. Pouze u bujněji rostoucích stromků odstraníme přebytečné slabé větve.

V 5. roce by již většina stromů měla plodit. Pokud tomu tak není, řez neprovádíme a pouze provedeme nejnnutnější průklest.

udržovací řez: tímto řezem udržujeme strom v patřičné kondici, kdy provádíme zmlazování základních větví. Při jemném zmlazovacím řezu zkracujeme větve do dvouletého dřeva zhruba o 1/4. Při středně hlubokém řezu redukuje do 3-4 letého dřeva zhruba na 1/2. Hluboký zmlazovací řez se provádí jen výjimečně u velmi slabě rostoucích odrůd až na 1/3.

zmlazovací řez: tento řez provádíme především u polokmenů či vysokokmenů, kdy zkracujeme základní větve podle celkové životnosti stromu. Nejprve provedeme důkladný průklest, po kterém zkrátíme základní větve na 1-2m délky. U zákrsků se tento řez zpravidla nepoužívá, bohatě postačí řez udržovací.

Všechny řezné rány vždy ošetříme štěparským voskem.

NEZAPOMÍNÁME na pravidelnou probírku plodů, kdy odstraňujeme již malé plůdky na vzdálenost 10 cm (u menších plodů), nebo 20 cm (u velkoplodých).

Podnože jabloní (nejčastěji námi nabízené):

A2 - velmi mrazuvzdorná podnož, silně rostoucí, vhodná pro vyšší tvary

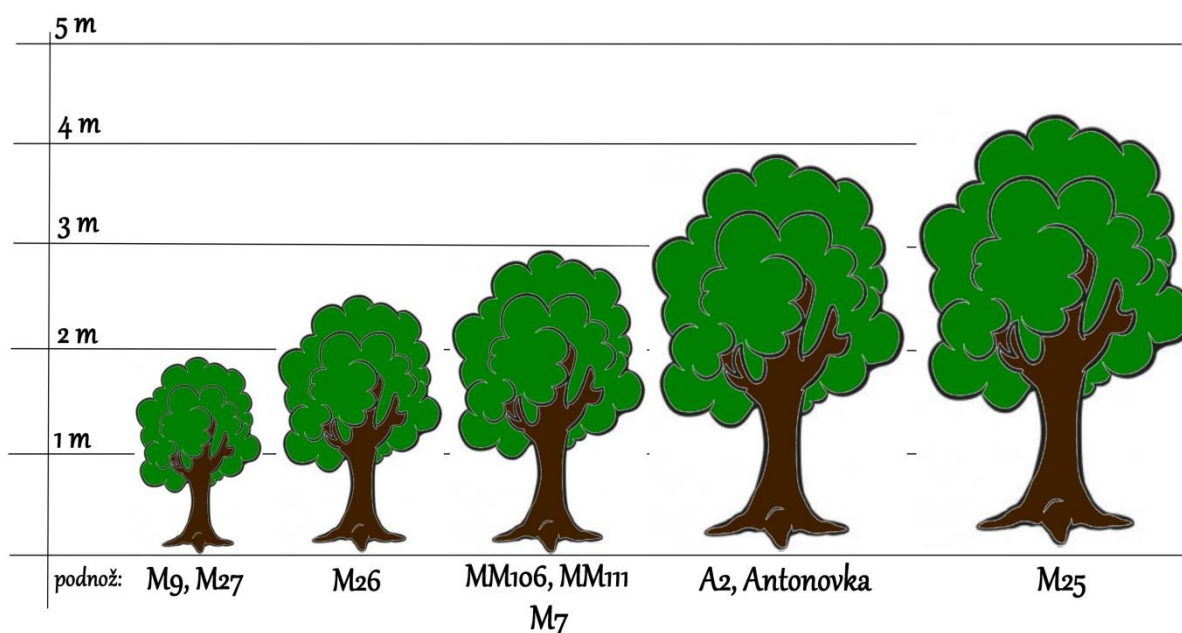
M7 - dobře kořenící, zpočátku velmi rychle rostoucí podnož, plodnost nastupuje ve 4. - 5. roce a je velmi bohatá. Šíře 3m a výška 2,5-3m.

M9 - velmi slabý růst, mělce kořenící; potřebuje oporu. Brzký nástup plodnosti. Šíře 1,6m a výška 1,8m - 2,5m.

P60 - středně vzrůstná podnož, roste silněji než M9, ale slaběji než M26. Plodí hojně, již od 2.roku. Vhodná do lehčích, písčitých půd. Vyznačuje se karmínově zbarveným dřevem. Velmi dobře odolná vůči mrazu, středně odolná vůči strupovitosti a padlí.

M26 - roste slabě až středně silně, silněji než M9 a je velmi vhodná pro slaběji rostoucí odrůdy. Je mrazuvzdornější než M9 a přináší velmi dobrou kvalitu plodů. Je nestabilní a proto vyžaduje oporu. Šíře 2,3m a výška 2,5m.

MM106 virus free - středně vzrůstná podnož, bujně rostoucí, velký kořenový systém, odolná k mrazu, vhodná do kamenitých, vlhkých půd, i do zatravněných ploch. Stromky brzy a dobře plodí. Nepotřebuje podporu. Šíře 3,6m a výška 3m.

Výška kmene (vzdálenost korunky od země):

zákrsek: 40-60cm

čtvrtekmen: 70-120cm

polokmen: 130-180cm

vysokokmen: nad 180cm

Ochrana rostlin na zimu:

Nejčastěji se natírají kmeny a nejsilnější větve tzv. vápenným mlékem; jedná se o 20% směs hašeného vápna s vodou. Před samotným nátěrem je vhodné odstranit starou a odumřelou kůru kmene a až poté aplikovat. Takto ošetřený strom je chráněn nejen před mrazíky, ale i před sluncem. Další z možností je opřít větší dřevěnou desku z jižní strany stromu; mladší stromy lze obalit jutovinou, rákosovou rohoží apod.

Choroby a škůdci:

Jabloně napadá množství škůdců a chorob, proti většině z nich se dá však preventivně bránit. Jednou z nejčastějších chorob je *moniliová hniloba plodů*. Ta se projevuje především hnědnutím pletiva a tvorbou kupek světle hnědé barvy na povrchu plodů. Abychom tomuto předešli, je vhodné se preventivně bránit před Obalečem jabloňovým a ihned odstraňovat napadené plody. Proti obaleči používáme fungicidy Discus, Rovral, Zato a mnoho dalších. Dalším škůdcem je pilatka jablečná, jejíž larvy postupně vyžirají dužninu a střed plodu. Vzhledem k jejich schopnosti přezimování je nutné poškozené plody odstraňovat. Chemickou ochranu provádíme v době líhnutí larev, po opadu květních plátků. Vhodným přípravkem je Reldan. Dalším častým problémem při pěstování jabloní je strupovitost, kterou způsobuje houba, jež napadá plody, letorosty i listy. Většinou se vyskytuje při příliš husté výsadbě, za teplého a vlhkého počasí. Vhodnými pomocníky jsou fungicidy Discus, Dithane, Baycor, Syllit, Delan ad. Dalším velmi obvyklým škůdcem je mšice jabloňová, která se vyskytuje na konci mladých výhonků. Skvělou pomocí je preventivní postřik krátce po vyrašení Calypsem, Mospilanem či Pirimorem, nebo umístěním žlutých lepových desek.